

یازدهمین کنگره ملی مهندسی عمران

۱۱ و ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۸

دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

تأثیر تغییرات خصوصیات جمعیتی و بافت شهری در شهرهای بزرگ بر شاخص های زندگی شهری

یوسف شفاهی

دانشکده مهندسی عمران، دانشگاه صنعتی شریف

shafahi@sharif.edu

خلاصه

بدون شک افزایش جمعیت شهری پایه بسیاری از معضلات چند دهه اخیر زندگی در شهرهای بزرگ سراسر جهان از جمله در کشور ایران بوده است. اما این همه ماجرا نیست. رشد مشکلات شهری مانند شلوغی، علیرغم گسترش عرضه خدمات، به مراتب بیشتر از رشد جمعیت در شهرهای بزرگ است. به نظر می‌رسد رشد مضاعف پاره‌ای از این مشکلات ناشی از تغییر در خصوصیات جمعیت شهرنشین مانند اندازه خانوار، مالکیت وسیله نقلیه و افزایش نرخ مشارکت برخی اقشار، مانند بانوان، در فعالیت‌ها و سفرها، از یک طرف، و تغییرات بافت شهرهای بزرگ از جمله تغییر از حالت متمرکز و تک مرکزی به بافت پراکنده و چند مرکزی، از طرف دیگر، است. پدیده‌هایی که با وجود همه محاسنی که دارند، به عنوان یک واقعیت، بر برخی مشکلات افزوده و مسائل پیچیده‌ای را فراروی مدیران و برنامه‌ریزان شهری قرار داده‌است. مسائلی که به هیچ وجه در برنامه ریزی در جهت توسعه پایدار شهر نبایستی از آن غافل ماند. در این سخنرانی سعی خواهد شد با تحلیل کمی این پدیده، ارائه شاخص‌ها و نشان دادن روند تغییرات آنها، به عنوان شواهد عینی در کلان شهرهای ایران به خصوص شهرهای شیراز و تهران، به این مسئله مهم پرداخته شود.

کلمات کلیدی: نرخ مشارکت، تک مرکزی، چند مرکزی، برنامه ریزی شهری، توسعه پایدار